

MAGYAR MAGÁNTISZTVISELŐ

A KERESZTÉNYSZOCIALISTA MAGÁNTISZTVISELŐK ORSZÁGOS
SZÖVETSÉGE HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Megjelenik havonként egyszer.

BUDAPEST, VIII., BAROSS-U. 44.

Előfizetési díj évi 3 pengő.

TELEFON: 409-69.

A magántisztviselők kivánságai. Beszámoló országos kongresszusunkról.

19648

A kongresszus képe.

A nemzeti alapon álló magánalkalmazotti egyesületek november hó 24-én, vasárnap országos kongresszust tartottak a MOVE disztermében, melyen vitéz Gömbös Gyula miniszterelnököt Dobrovits Sándor dr. osztálytanácsos, a pénzügyminisztert Kölböng Ferenc dr. miniszteri osztályfőnök, a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszteriumot Halász Tibor dr. osztálytanácsos, az iparügyi miniszteriumot Tichy Kálmán dr. osztálytanácsos, Budapest Székesfővárost Liber Endre dr. alpolgármester, a Keresztényszocialista Központot Tobler János országgyűlési képviselő, elnök képviselte. A tanácskozáson az ország minden részéből nagy számban vettek részt kartársaink. A kongresszuson Szövetségünk tagjai Kedvessy György ügyvezető alelnök, Kelléry Lajos és Merényi Gyula alelnökök, továbbá vitéz Vágvölgyi Ferenc főtitkár vezetésével vettek részt. A Magánalkalmazotti Szervezetek Nemzeti Blokkjának kötelékébe tartozó többi szervezetek közül a Gépészek Országos Szövetségét Kiss György elnök, a Keresztény Alkalmazott Kereskedők- és Tisztviselők Országos Szövetségét Tomanovits József ügyv. elnök, a Keresztény Pénzügyi Tisztviselők Országos Szövetségét dr. Cselényi Pál ügyv. alelnök, a Keresztényszocialista Pénzügyi-, Biztosítási- és Magánvállalati Altisztek Országos Szövetségét Oltvári István elnök, a Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetségét Szablya János m. kir. kormányfőtanácsos, elnök, a Művezetők Országos Szövetségét pedig Nemes Károly elnök, a Blokk első elnöke vezették. Cselényi Pál dr, a Blokk elnöke megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a kongresszuson a magántisztviselők legsürgősebb feladatáról, a mindennapi kenyér biztosításáról lesz szó.

Főtitkárunk beszéde.

A megnyitó után Szövetségünk főtitkára, vitéz Vágvölgyi Ferenc „A magánalkalmazotti társadalom aktuális problémái” címmel tartott előadást, melynek keretében a magántisztviselők jogviszonyainak rendezéséről beszélt. Ismertette az érvényben levő rendelkezéseket. Megállapította, hogy nincs egységes és egybefoglalt törvény a magántisztviselői jogviszonyról. Az idevonatkozóan kiadott rendeletek nemcsak hiányosak, hanem csupán a kereskedelmi és ipari alkalmazottakra vonatkoznak. Sok ezer magánalkalmazott jogviszonyainak rendezésére nézve semmiféle intézkedés nem történt. Előadta, hogy igen sok helyen tömegesen alkalmaznak női munkaerőket, mert azok olcsóbbak, mint a férfi alkalmazottak. (Közbeszólások: harminc pengőt adnak egy hónapra!) Vannak vállalatok, ahol az évtizedek óta szolgáló idősebb tiszt-

viselőket elküldik, hogy helyettük kisebb fizetéssel fiatalabb munkaerőket alkalmazzanak. A magánalkalmazás körében éppen ezen oknál fogva inkább az idősebb tisztviselők vannak munkanélkül.

A munkadíjnak olyannak kellene lenni, hogy az a dolgozó tisztviselő és családja jogos igényeit kielégítse. A fizetés átlaga állandóan csökken, amit az a körülmény is fényesen bizonyít, hogy a Mabi-nál az egy biztosítottra eső évi átlagjáruléka 1932-ben 114.12 pengő volt, 1933-ban már csak 106.53 P., 1934-ben 99.58 P. és bár az 1935-ik évi még nem alakulhatott ki, mégis előre látható, hogy a f. évi ismét csökkenni fog. A biztosítottak átlagos napibére 1932-ben 5.62 pengő, 1934-ben 5.05 P. A vidéki magántisztviselőknél és magánalkalmazottaknál még a fővárosinál is rosszabb a helyzet. Amíg az 50 pengőn aluli fizetések száma országos viszonylatban a Mabi-nál biztosításra kötelezettekénél 15.8 %-ot jelentett, addig a vidéknél ugyanez 36.2 %-ot tett ki. 51 P-től 150.— P-ig terjedő fizetés az összbiztosítottak 47.8 %-ánál volt, de a vidéket külön bírálva ugyanez csak 42.5 %-ot mutat. Beszédjében sürgette a *túlórázások megszüntetését*, s amennyiben elkerülhetetlen esetekben arra mégis szükség volna, úgy sürgette annak *dijazását*. Hangsúlyozta, hogy a munkaadóknak *kollektív szerződést* kellene kötni az alkalmazottakkal, illetve azok érdekképviseletével. Rendszeresíteni kell a *40 órás munkahetet*. A *felmondási idő rendezésére* is szükség van, mert igen sokszor mielőtt a hosszabb idő óta szolgáló tisztviselőnek felmondanak, átcsoportosítják a munkakörét, hogy ezáltal rövidebb legyen a felmondási idő. Revízió alá kell venni a *magánalkalmazottak adóját* és az államháztartás rendbehozatalára 1931-ben átmenetileg bevezetett *különadót el kell törölni*. Ez a *különadó*, mely 1931-ben az alkalmazottak általános kereseti adójának 100 %-ában volt megállapítva, az *időközben eltellett 4 év alatt két és félszeresére emeltetett fel*. Hogy ez az adózás mennyire aránytalan és hogy mennyire meghaladja az adóalanyok teherbíró képességét, azt a magánalkalmazottak rendkívül súlyos helyzete cáfolhatatlanul bizonyítja. Összehasonlításként közölte, hogy *1932-ben a társulati adó Budapesten 9 millió 608 ezer pengő volt, míg ugyanakkor az alkalmazottak általános kereseti adója 11 millió 337 ezer és a különadó 16 millió 972 ezer pengő*. Ha figyelembe vesszük, hogy amíg a társulati adónál a kivetett adó és befizetett adó között igen jelentékeny a különbség, addig az alkalmazottak adójánál és a különadónál — arra való tekintettel, hogy ezeket az illetményből anyagi kötelezettség terhe mellett a munkaadó visszatartja és ő szolgáltatja be a királyi kincstárnak — a

Társasvacsoránkat december hó 5-én,
csütörtök este 8 órai kezdettel tartjuk Szövetségünk helyiségében.

kivetett összeg azonos a lerótt összeggel, akkor megérthetjük, hogy a magánalkalmazotti társadalomnak a most készülõ adókodekssel kapcsolatosan jogos kívánságai vannak. A mi társadalmi rétegünk mindenkor megértette az idõk szavát és ma is kész elmenni az áldozatkészség legvégsõ határáig, de ma már úgy érzi, hogy — különösen a kisfizetésû tisztviselõknél — az adó súlya alatt megroppant. Bejelentette, hogy a különadó csökkentésére vonatkozóan Vargha Imre ny. pénzügyi államtitkártól, aki a kormány megbízásából az új adókodeket készíti, ígéretet kaptak a különadó csökkentésére. Reméli, hogy ez az ígéret rövidesen valóra is fog válni.

Beszéde további részében a *béregyeztetõ bizottság* mielőbbi felállítását, a fizethetõ *legkisebb munkabér* hatósági rendezését, a *fizetéses szabadság* biztosítását, a teljes *vasárnapi munkaszünetet* a záróra rendezését, a *hétvégi pihenõnek* az egész vonalon egyöntetű módon való bevezetését sürgette és kívánta, hogy a *végkielégítés* abban az esetben is azonos módon illesse meg az alkalmazottat, ha az állását õ mondja fel, mert a végkielégítés a szolgálati hűség elismeréseként lett bevezetve. A szolgálati idõ szempontjából pedig közömbös, hogy az a munkaadó vagy munkavállaló akaratából szűnik meg. Hosszabban foglalkozott a *családvédelem és nõvédelem* igen fontos kérdéseivel, rámutatva a szociális biztosítás hiányosságaira. Beszéde végén a tömörülésre és szervezkedésre hívta fel a kongresszus hallgatóságát.

Milyen legyen a kamara ?

Vitéz Vágvölgyi Ferenc fõtitkár ötnegyedórás beszédét a kongresszus élénk figyelemmel és nagy érdeklõdéssel kísérte. Utána Cselényi Pál dr. a magánalkalmazotti kamara tervezetét ismertette. A *kamarai törvényjavaslat tizenöt év óta fekszik az illetékes miniszter asztalfiókjában, ámde misztikus kezek mindig megakadályozták a javaslatnak a parlament elé terjesztését.* A magántisztviselői egyesületek most elkészítették a kamarai tervezetet. Hét nagyobb vidéki városban lenne tisztviselői kamara. Budapesten központi kamarát létesítenének. A kamarának kötelezőleg tagja lenne minden magántisztviselő. A kamara célja, hogy a magánalkalmazottak anyagi és erkölcsi érdekeit megvédelmezze. Törvényes érdekképviseletet akarnak, amely egyenlõ félként ül le tárgyalni a munkaadó képviselõivel. Ellene van az általános és egyetemes érdekképviseleti és szindikátusi rendszernek. *Önálló kamara kell.* Az elsõ teendõ lenne a *kollektív szerzõdések* megkötése. Fõlhívja a jelenlevõ Liber Endre alpolgármester figyelmét, hogy Bécs város nem ad közmunkát olyan vállalatnak, amely nem köt kollektív szerzõdést tisztviselõivel. A kamara *segélyeket* is adna a rászoruló munkanélküli tagoknak. Elõmozdítanák az alkalmazottak *továbbképzését.* Családvédelmi pénztárakat szerveznek. Munkaügyi tanácsokat állítanak föl. Az alkalmazottak egészségügyi szolgálatát megszervezik. A kamara általában a magyar nemzet és hazafias célok szolgálatában állana.

A határozati javaslat.

A kongresszus elnöke a két elõadás összefoglalásaként a következõ határozati javaslatot terjesztette elõ:

„A kongresszus magáallapítja, hogy a magánalkalmazottak, akiknek vállain ugyszólván az egész magyar magángazdaság nyugszik, az ország egyik legelhanyagoltabb és legvédtelenebb dolgozó rétegét alkotják. Amíg az utolsó másfél évtized alatt egyéb társadalmi rétegek és hivatásbeli kategóriák helyzetével, bajaival és problémáival legalább foglalkoztak az illetékes tényezõk, addig a magánalkalmazotti társadalom helyzetének javítása érdekében — az öregségi biztosítás bevezetésétõl eltekintve — semmi nem történt.

Eppen ezért a kongresszus most már *halaszthatatlannak tartja, hogy a magánalkalmazotti probléma a maga teljességében napirendre tűzessék,* s ezzel ennek a társadalmi osztálynak az elproletarizálódása megakadályoztassék. A kongresszus nem mond le a magánalkalmazottak évtizedes törekvésérõl, a magánalkalmazotti jogviszony törvényes szabályozásáról, bármennyire is elgáncsolták azt bizonyos erõk sokszor már a megvalósulás küszöbén. Az a véleménye ugyanis, hogy helyes szociálpolitika mellett a súlyos gazdasági helyzet nem lehet érv a szolgálati viszony

szabályozása ellen, hanem éppen ellenkezõleg parancsoló sürgetés annak megvalósítása mellett. S bár a kongresszus a magánalkalmazotti problémát a munkajog egységes kodifikációjában látná a legcélravezetõbben megoldhatónak, ennek megtörténtéig is sürgõs kormány, illetve törvényhozási intézkedéseket kér:

- az elharapódzott munkauzsorának a munkaidõ és a legkisebb fizetés megállapításával leendõ megakadályozására;
- a túlmunkának kötelezõ díjazására;
- az egyoldalú nyugdíj- és fizetéscsökkentések megakadályozására;
- a kötelezõ fizetéses szabadságidõk biztosítására;
- a teljes vasárnapi munkaszünet behozatalára;
- a maximálisan 40 órás munkahétnek az egész vonalon való bevezetésére;
- az adórendszer gyökeres reformjára s ezzel kapcsolatban a különadó eltörlésére, amely abban a pillanatban lehetővé válik, mihelyt más, eddig meg nem fogott vagy kellõ mértékben meg nem adóztatott jövedelmek és vagyonok adózás alá vonatnak;
- az alkalmazotti egészségügynek a munkahelyek és munkafeltételek szempontjából leendõ szigorú rendezésére;
- a munkaszabadság biztosítására;
- a családvédelemnek a családbér behozatalával, illetve a Központi Családvédelmi Pénztár létesítésével s hatékony adókedvezményekkel leendõ intézményesítésére;
- a társadalombiztosítás korszerû reformjára s ennek keretében a betegségi biztosítás értékhatárának felemelésére s a Mabi országos kiépítésére;
- a munkaközvetítés államosítására;
- s végül, de nem utolsó sorban a törvényes magánalkalmazotti érdekképviseleteknek, a *Magánalkalmazotti Kamaráknak* a felállítására.

Amidõn a kongresszus a Magánalkalmazotti Kamarákra vonatkozó, mai napon elébe terjesztett törvénytervezetet elfogadja, a legnyomatékosabban kéri annak mielőbbi sürgõs napirendre lüzését már csak azért is, mert a fentebb felsorolt követeléseknek nagy része a tervezet szerint a Kamara keretében megnyugtató megoldást nyer. Meggyõzõdése a kongresszusnak, hogy a magánalkalmazottak törvényes érdekképviselete, akárcsak az éppen most szõnyegen levõ orvosi kamara, megalkotható a kormány által tervezett s ismeretlen okokból a napirendrõl állítólag levett általános érdekképviseleti reformtól teljesen függetlenül is.

Üdvözlések, hozzászólások.

Ezután Dobrovits Sándor dr. osztálytanácsos a miniszterelnök üdvözlését tolmácsolta. Kölböng Ferenc dr. osztályfõnök a pénzügyminisztérium jóindulatáról biztosította az összegyûlt magántisztviselõket. Kijelentette, hogy az adókodekxben igyekezni fognak a különadóval kapcsolatosan elhangzott kívánságokat figyelembe venni, de hogyha ezek a kívánságok száz százalékban nem fognak teljesítettnek, ebbõl nemi pénzügyminisztérium jóindulatának hiányára, hanem inkább az államháztartás mai rendkívül súlyos helyzetére következtessenek. Liber Endre alpolgármester kijelentette, hogy a magántisztviselői kart, mint a fõvárosnak egyik legnagyobb fogyasztó rétegét mindig szeretettel karolja föl a fõváros. Halász Tibor dr. osztálytanácsos a kereskedelemügyi miniszter, Tichy Kálmán dr. osztálytanácsos pedig az iparügyi miniszter meleg köszöntését hozta. Tobler János országgyûlési képviselõ, a keresztényszocialista dolgozók nevében szólott hozzá a napirenden levõ kérdésekhez. Hangsúlyozta, hogy olyan magánalkalmazotti kamarára van szükség, amelynek szankcionális joga is lesz. Ritter Mihály, Gyõr, Hornung János, Debrecen, Szalay Lajos, Pápa, Keinráth Willibáld, Pécs, Móricz Ferenc, Szeged, Argényi Sándor, Szentés magánalkalmazottai nevében szólottak hozzá a kérdésekhez, minek utánna a kongresszus az elõterjesztett határozati javaslatot élénk helyeslés közepette egyhanguan elfogadta.

„GENF ÉS A MAGÁNTISZTVISELŐK”

cimmal *Tobler János* országgyűlési képviselő, közp. szakszerv. elnök november hó 26.-án tartott előadást Szövetségünkben.

Kedvessy György ügyv. alelnök megnyitójában a megjelenteket üdvözölte, majd *Tobler* képviselő úr irántunk tanúsított szeretetteljes ragaszkodásáról emlékezett meg. Biztosította a hallgatóságot, hogy bármennyire száraznak hangzik az előadás címe, mégis meg van győződve arról, hogy érdekes és tanulságos dolgokat fognak hallani, építve az előadó eleven életünkbe vágó témájára.

Tobler képviselő úr előadásának bevezetésében megemlíttette, hogy amikor a rádióban hallotta, hogy ő most előadást fog tartani úgy tűnt föl előtte, hogy azok, akik ezt a bejelentést hallották, bizonyára csodálkoznak azon, hogy mi közülük a magánalkalmazottaknak Genfhez és hogy tudja az előadó ezt a két témakört egymasmellé állítani? Akkor, amikor Genf ma a világ politikájának középpontja, a magánalkalmazottak problémájának egymasmellé állításával úgy fest, mintha egy hatalmas csillagot és egy kis bolygót tennénk egymasmellé. Ezt azok képzelik, akik nincsenek a dolgokkal tisztában. Genf nem egy ízben volt az utolsó 10 év leforgása alatt szomorú napok előidézője, csak Trianon által is, azonban, ha Genf nem lett volna, akkor a nagy idegen államoknak nem lett volna lehetőségük a magyarok iránti barátságukat nyíltan vállalni.

A békediktátum egy-egy fejezetére kíván rámutatni. Ezek közül a 13. fejezet az, amely egyedül hozott a világ társadalomnak valamit a szerződések pontjai közül. Ez szervezte meg a munkaügyi konferenciát. Azért érzi szükségét a magánalkalmazotti témakör ismertetésének, mert nekünk fel kell vértézve lennünk, hogy szakszerűen tudjunk adatokkal operálni, hogy ne maradjunk vissza a vitában, ellenfeleinkkel szemben. A munkaügyi konferenciát szociális világparlamentnek lehet nevezni. Ebben egyes országoknak a képviselői ülnek együtt színes képet alkotva a feketékkel és fehérekkel, nőkkel és férfiakkal, akik igyekeznek érdekeiket összeegyeztetni. Minden országnak alapszabály szerint joga van 4-4 tagot delegálni, akiknek szavazati joguk van. Szaktanácsadót küldenek ki, felszólalási joga azonban a szaktanácsadónak nincs és ő ebben a minőségében ezért nem szólalhatott fel a plenum előtt. Ezt annál is inkább nem tehetette meg, mert *Peyer Károly* hozzájárulása nélkül felszólalási joga nincs. A magyar szénbizottságban felszólalhatott, ahol kifejtette érveit, azonban a másik felszólalást sajnos nem engedélyezték. Adatokkal ismertette az 53 államból álló munkaügyi konferencia működését. Hiába ülnek ott kommunisták és minden más fajbeliek, mert azok nem látják, hogy küldetésük krisztusi felfogás. Megemlékszik *Albert Thomas* volt elnökről. Ez az izig végig szocialista gondolkodású ember, aki annakidején az orosz munkásságot buzdította a harcolásra, megmosolyogta azokat a fényképeket amelyeket elébe tártak ilyen minőségében megörökítve. Amikor a keresztény szakszervezetek Münchenben nagy kongresszust tartottak, eljött ő is, a nagy szociáldemokrata, a munkaügyi hivatalnak akkori irányítója és felszólalt, mondván, hogy annakidején, amikor ő utnak indult úgy hitte, hogy csak szociáldemokrata eszmék terjesztésével lehet a munkásság érdekeit megvédeni. Akkor belátta, hogy tévedett, mert meggyőződött arról, hogy az ő nagy szocialista munkájában az egyházak nagy segítségére voltak. Németországban egy *Braun* nevezetű pap 7 évig vezette a szociálpolitikát. Meggyőződött arról, hogy az emberiség érdekeit krisztusi alapon is lehet szolgálni. Meghalt és utóda alelnöke lett. Most *Butler* az elnök és meglátszik ez a csere. Az új elnök felszólalásainál a konferencia menete sokkal halkabb, az angol hidegvér tűnik ki ezekben, míg az előtt a francia *Albert Thomas* nagy tüzzel, temperamentumos beszédével nagy hatással volt a konferencia tagjaira. A munkaügyi hivatal feladata amit be is tölt, hogy elsősorban a munkaügyi konferencia részére anyagot gyűjtsön. Szakkönyvek adatai szerint állították össze a szociális munka

betekintési lehetőségét. A munkaügyi hivatal a dolgozók érdekeit minden eszközzel szolgálja. A delegáltak az egész világ előtt megmondhatják az ő társadalmi rétegüknek bajait. Igen érdekesek ezek a felszólalások. Minden delegált beszélhet a maga anyanyelvén és egy hivatalos nyelven, de amikor a szónok beszél franciául vagy angolul, vagy bármely más nyelven, ugyanakkor a fordítók azonnal leadják telefonon a beszéd szövegét minden nyelven, úgy, hogy mindenki a saját anyanyelvére lefordítva azonnal hallgathatja telefonon a szónok előadását és annak befejeztével jelentkezhet felszólalásra ha észrevételei, vagy kifogásai volnának. Így mindenkinek módjában áll véleményét nyilvánítani, helyeselni, vagy állástfoglalni bármely nyelven előadott beszédre. Minden tárgyat kétszer tárgyalnak le két éven át. Az egyik évben a hivatal által előkészített szakkérdéseket tárgyalják, kérdőívek szerint, azokat elküldik a kormányokhoz, ezek fél éven belül elküldik a véleményüket és a szerint döntenek. Ismertette az előadó az ajánlási rendszert, amely nekünk mindig veszteséget jelent. Az egyezmény szerint a tagállamok kötelesek két éven belül jelentést tenni hogy mit tettek az elfogadott ügyben. Ha a fizetett szabadság kérdését elfogadja a konferencia mint egyezményt, akkor a magyar kormánynak is két éven belül be kell számolni és ez alatt az idő alatt a mi törvényünkbe is be kell iktatni. Sajnos ezt nem tartják be egyes államok. Rátért az aláírásokkal vállalt kötelezettségek be nem tartására. Kijelentette, hogy azokból, akik Genfben a munkaadói érdekeltségeket képviselik, a krisztusi gondolat teljesen hiányzik. Ha mi a magánalkalmazotti kamarát meg is valósítjuk, még akkor sem oszthatjuk fel szakegyesületeinket, mert az még mindig nevelő hatással van a társadalomra; Genfben is ezek foglalnak helyet a munkaügyi bizottságban. Ausztriában is van egy szakszervezeti irányzat a kamarákon kívül. Amit mi magunk elérhetünk magunknak arról nem mondhatunk le.

A munkaügyi hivatal 1919-ben hozta az első nagy döntést a 48 órás munkaidő tekintetében. Ezzel a nagy kihatással lévő javaslattal nem volt nagy sikere. A 8 órás munkaidő kérdésében az egész világ küzdött és az államok nagyrésztben még sem valósították meg, sőt a világ legnagyobb ipari államában, Angliában sem honosították meg ezt a rendszert. Az egyezmény szerint több államnak a hozzájárulására van szükség, hogy ebből világegyezmény legyen. Például Franciaország azért nem fogadta el, mert Anglia 60 órás munkaidőt tart fenn és ott a termelés ezáltal olcsóbbodik. A munkaügyi konferencia eddigi működéséből kitűnik, hogy foglalkoztak a munkanélküliség kérdésével és a gyermekek munkaidejének megállapítása érdekében hozott egyezményt ismertette. A konferencia megszavazta a mezőgazdasági munkások szervezkedési szabadságát is, de hol van ez a szervezkedési lehetőség Magyarországon? 1921-ben foglalkozott a munkaügyi konferencia a heti pihenőnapok bevezetésével, később a betegségi biztosítással is. A mostani kormányzatunk vívmányának tekintik, hogy a minimális munkabérek megállapításával foglalkoznak. Teljes tisztelettel vagyunk kormányzatunk iránt abban a kérdésben, hogy napirendre hozta, de ez semmi más, mint az 1928-ban Genfben elhangzott egyezmény részbeni végrehajtása, mert a minimális munkabérek nemcsak egyes foglalkozási ágakban kellett volna megállapítani. A fa és építőipari ágazatnál, ahol ezek megállapítást nyertek, vannak sokkal nehezebb viszonyok között élő emberek, akik sokkal jobban rávannak erre szorulva.

A magánalkalmazotti kérdésben az alkalmazottak munkaideje képezte a munkaügyi hivatal első tárgysorozatát. Stilszerűen emlékezett meg arról, hogy 75 évvel ezelőtt Ausztrália iktatta törvénybe, hogy nőikkel 10, gyermekekkel 8 órát lehet dolgoztatni. Nagybritániában hoztak egy törvényt 1888-ban, amely szerint senkit sem szabad 72 óránál tovább dolgoztatni. Ezt a vívmányt a dolgozó emberek szervezetei érték elképzelhető tehát, hogy mennyit dolgozhattak ott addig, amíg ezt a törvényt ki erőszakolták. Ez is igazolja a szervezkedés fontosságát.

Adatokkal ismertette a más államokban hozott törvényeket amelyek szerint másutt sokkal rendezettebb viszonyok mellett

dolgoznak a munkások és tisztviselők mint nálunk. A munkaügyi hivatal kimutatása szerint azok között az államok között, amelyek a munkaidő tekintetében még egyáltalán nem hoztak határozatot, közte van Magyarország is. Más államok ajánlatának alapján elfogadott a munkaügyi konferencia egy egyezményt, amelynek főbb tárgyai azok, hogy megállapították a munkaidő kezdetét, a munkaidő nem lehet több mint heti 48 óra és naponta nem haladhatja túl a 8 órát csak kivételes esetekben; ez akkor is csak 10 óra lehet, de ezt a szombati nap megrövidítésével hozzák be. Ezt nem látja az előadó sehol Magyarországon. A tavalyi kérdés Genfben a fizetett szabadság kérdése volt. Ezt az tette aktuálissá, hogy a közalkalmazottak és tisztviselők már hosszabb idő óta élvezik. A fizetett szabadság egyes szerződésekkel van megoldva némely iparágban s a legkisebb szolgálati idő, amely után igényelhetik, 3—5 év és 2-től 14 napig tarthat, a még felsorakoztatott magyarországi adatok élesen ellentétben vannak a külföldi államokban rendszeresített teljes fizetéses szabadság kérdésével, de mindközött Olaszország vezet. Hollandiában pl. minden évben jár fizetett szabadság 12—18 napig, a rendes fizetésen felül

pótlékkal. Svédországban minden szolgálatban töltött hónap után évenként egy napi szabadság jár. Spanyolországban 1—5 év között 15 nap, azon túl 20 nap jár. Csehszlovákia nem törődött azzal, hogy az öt környező államok megvalósítják e ezt a kérdést, ott bevezették törvényesen a 8 órás munkaidőt és hat hónapi szolgálat után a 2 heti és így tovább, szabadságot. Mindezekből azt látjuk, hogy nekünk nagyon sokat kell pótolnunk. Sajnos ezt a munkát nem fogja helyettünk más elvégezni. Ha mi nem fogunk annyi öntudatot elárulni amennyi szükséges az eredmény eléréséhez, akkor ezekből a kérdésekből nem lesz semmi. Genfben a kormányok döntötték el ezt a kérdést és — pedig ahhoz mérten, hogy milyen hangulatot találtak az országokban. Ha ott-hon csendes hallgatást észlelnek, akkor ők nem lesznek azon, hogy nekünk könnyebbséget nyujsanak. Nekünk hozzá kell fogni a komoly szervezkedéshez és akkor eredményt fogunk elérni.

Az előadás végeztével *Kedvessy* György ügy. alelnök köszönte meg a csakugyan mindvégig érdekes és értékes ismertetést, amely szorosban bennünket érintő események felsorakoztatása volt.

Egy ember, aki cselekszik.

Előttem van egy hirlapi ismertetés, mely „A keresztény üzlet szelleme” címmel a társadalom kitünőségeinek jelenlétében, nagyszámu hallgatóság előtt *Nagykovácsy* Milenkó páratlan arányu családvédelmi intézményének bevezetésével kapcsolatosan tartott előadással foglalkozik.

Ez az aktuális kérdés váltotta ki bennem a csodálkozást, a lelkesedést, s valami megnyugtató jóérzést, hát még vannak ilyen emberek is, mint *Nagykovácsy* Milenkó? Biztosra veszem, ha ilyen ideális ember-typus jut majd valamikor többséghez az ország iparának- és kereskedelmének vezetésében, akkor mi magánalkalmazottak is közeledni fogunk az elviselhetőbb emberi élethez. De hagyjuk a mindenki által ünt szóáradatot, álljanak itt a beszédes adatok.

A cég családvédelmi intézkedései: házasságkötés esetén minden női alkalmazott 2 havi fizetést, minden férfi alkalmazott 1 havi fizetését kapja ajándékba, továbbá 2 heti fizetéses, házassági szabadságot. Szeretném, ha az illetékesek e példán fölbuzdulva törvényt hoznának azon munkaadók hazafiatlan és erkölcstelen intézkedései ellen, akik női alkalmazottaitak felmondással sujtják, ha házasságot mernek kötni.

Ezenfelül szülés esetén, a cég 1 havi fizetést ad a szülőknak, tehát ha mindketten a cégnél vannak 2 havat és minden gyermek után 18 éves korig negyedévi 30 P. családi pótlékot folyósít. (Az állam pedig redukálja a családi pótlékot, s ugyanakkor egyke-ellenes küzdelmet hirdet! Szerk.)

Programba vette a cég alkalmazottainak rendszeresen történő külföldi utaztatásait, létesített jól felszerelt kaszinót és készül a személyzet sportlehetőségeinek előmozdítására. *Érdemes alkalmazottainak ön-állósítását anyagilag és erkölcsileg segíti elő.*

Nagykovácsy Milenkó az első az országban, aki a kormányzó szózatának értelmében a maga kis birodalmában mély szociális érzésről tanuságot téve a családvédelem terén valóban cselekedett.

Vannak, akik úgy gondolkodnak, elég egy gyermek, pedig mennyi veszélyt rejt magában ez a felfogás. Tessék megfigyelni, az önző, mindig elégedetlen emberek majd mind egykék voltak. A legfogékonyabb gyermekkorban kell hozzászokni az embernek a bajtársiassághoz, az önállósághoz. Ahol több gyermek nő fel, élelmesebb lesz a gyermek nem idegesítik agyon

a szülők örökös féltésükkel, tulzott aggodalmukkal. Az ilyen agyon-dédelgetett egykék boldogtalanok lesznek, ha jólétet örökölnek is szüleiktől.

Igy néz ki a dolog az egyén szempontjából, lássuk, nemzeti szempontból. Körülöttünk a szláv áradat, Romania, Szerbia tulnyomólag fizikai munkásságból álló lakossága nem ismeri az egyke gondolatát.

Ma esik ezer lélekre:

Romániában 35 születés,

Bulgáriában 31,5 „

Szerbiában 32 „

Magyarországban 21 születés.

Előttünk van az olasz példa. A felszaporodott olasz nép földet akar; ha vér és pénzáldozat árán is, de terjeszkedni fog a természet örök és feltartóztathatatlan törvénye szerint. Csak idő kérdése, mikor indul meg ez a folyamat Németország és Japán részéről. (Ma ugyanis népesség szempontjából a világ leginkább fejlődő három nemzete: az olasz, a német és a japán.) Az elnéptelenedő országok pedig eltűnnek a történelem szinpadáról.

Senki a természet titokzatos, de kérlelhetetlen törvénye ellen büntetlenül nem véthet.

Szeretettel kell a kérdéshez nyulni, sok jóvátenni való van e téren. Ne várjunk mindent az államtól, mindenki a maga kis körében dolgozzék felebarátjáért is. Csodálatos dolog a jótett, legnagyobb örömet magának az adakozónak szerzi. Megfigyelhető, hogy a legtöbb lelkifájdalom rugója az önzés.

Én nem ismerem *Nagykovácsy* Milenkó urat, de úgy látom, ő rájött az életművészet rejtett titkára, — jót tenni, ez az egyedüli, ami tartósan boldoggá teheti az embert. Milyen kár, hogy *Nagykovácsy* Milenkónak csak 300 alkalmazottja van. 30.000 sem volna sok, mert így több családi szentélybe jönne haza a megelégedett dolgozó családfő, hazahozva azt a szellemet, mely tiszteli a munkaadóját és szereti a munkáját.

Merem állítani, hogy igen nagy veszélyt rejt a gyermek és nemzet szempontjából egyaránt az az osztály- és Isten ellenes hang, ami a kiuzsorázott szellemi vagy fizikai munkásból kitör a hideg tüzhely, az agyondolgozott feleség és éhes gyermekek láttára.

Igenis, ha kulturánkat és öröklétünk letétemé-

nyesét, a gyermeket megakarjuk menteni — *Nagykovácsy* Milenkó példáját kell minden munkaadónak a maga tehetsége szerint követni.

Örömmel értesülünk arról, hogy az államfő — kinek augusztus 29.-én, Mohácson mondott szózata országszerte nagy visszhangot keltett, s kinek szavát éppen *Nagykovácsy* Milenkó vitte át elsőnek a gyakorlati tere — elismerését fejezte ki a kezdeményezésért és a követésre méltó családvédelmi tevékenységeért. Vajjon a keresztény- és nemzeti lélekből fakadó példa hány követőre talál?

A. I. dr.

Társadalombiztosítás

Az OTI közgyűlése

Az OTI ez évi rendes közgyűlését december 1-én tartja Budapesten. Ez alkalomból a Nemzeti Blokk megválasztott keresztényszociálista közgyűlési tagjai a következő fontos szociális indítványokat terjesztik a közgyűlés elé:

Fekete Pál: az ügyvitel egyszerűsítését kéri.

Horváth Mihály: kívánja a műfogségély költség-megtérítés rendelkezésének törlését.

Kedvessy György javasolja, hogy: a 6500/935 számú rendeletnek a biztosított tagokat sújtó rendelkezései hatályon kívül helyeztessék.

Légrády Ferenc (Pécs): az állami hozzájárulás felemelését kívánja, hogy a vidéki építkezések fokozottabb mértékben legyenek eszközölhetők.

Madarász József: azt indítványozza, hogy az özvegy édesanya igényjogának megállapításánál a 60 éves korhatár ne vétessék figyelembe.

Merényi Gyula: az önhibájukon kívül munkanélkülivé váltak kötelező biztosítását ajánlja. A tisztviselők, művezetők biztosítási bérhatára 6000 pengő legyen.

Mikes Ödön azt kívánja, hogy: a tartalékalapok vagyona tisztviselő és munkaházak építésére nyújtott jelzálogkölcsönbe is befektethető legyen.

Mittermayer József: (Kaposvár): gyermekvédelmi és nyaraltatási intézmények felállítását kívánja.

vitéz Vágvölgyi Ferenc: kéri, hogy az Intézet ismétlje meg a LÁB kölcsön jegyzését és ezt terjessze ki a munkásságra is.

Villányi Gyula: javasolja, hogy az 1928. XL. t. c.-ben meghatározott biztosítás technikai felülvizsgálatot az igazgatóság mielőbb vitesse keresztül.

Fentieken kívül is még számos indítványt terjesztettek elő a Nemzeti Blokk munkavállalói részéről.

Mabi alapokat ellenőrző bizottsági ülés volt XI. 22.-én. A Nemzeti Blokk képviselőjében megjelent *Keinráth* Willibald László, alapokat ellenőrző biz. tag, pécsi csoportunk elnöke. Kifogás tárgyává tette, hogy az alapszabály 256. §-a nem tartott be, továbbá, hogy a 255. §-ában előirt igazgatósági határozatokról nem kaptak állandó értesítéseket. *Zsembery* István dr. a Mabi elnöke akceptálta *Keinráth* kartársunk minden kifogását és elrendelte, hogy az írásban is benyújtott kifogások a jövőben teljes egészében figyelembe vétessenek.

nagysuri Böckh Béla †

nagysuri *Böckh* Béla a *Magyar Siemens-Schuckert Művek r. t.* elhunyt vezérigazgatójáról fájdalmas szavakkal emlékezünk meg, aki szövetségünknek megalapítása óta mint tisztviselő, mindenkor jóakaratu, nemes gondolkozású és nemesszívű tagja volt.

Lelkében egyformán finom, szívében egyformán jó, mert nem tudott és nem akart más lenni senkihez. Mindenki szeretettel viseltetett közvetlen igazgatója iránt, aki igazi keresztényszociális gondolkodásának adta tanujelét akkor, amikor nagy elfoglaltsága dacára munkatársai sorsának javítását és jövőjének biztosítását vette fel programjába. Ezen nagy szociális munkájában a kérlelhetetlen hálál akadályozta meg és mint örökké dolgozó embert hivatásának teljesítése közben érte utol a halál — idegenben. —

Hogy mennyire szerették, azt a búcsuztató szózatok jellemzték legjobban és utolsó útján is a kíséző százak között sokan rejtett és fájdalmas könnyekkel búcsuztak *Böckh* Bélától a Magyar Siemens-Schuckert Művek r. t. nemesszívű vezérigazgatójától.

Élt, halt, ragaszkodott családjáért és mint ilyen csakis jó lehetett a társadalommal és munkatársaival szemben, — de az is volt. —

Fájdalmasan búcsuzunk mégegyszer, nemes szíve és egyénisége feledhetlenné vált előttünk.

... da

Helyicsoportok hirei.

Pécsi helyicsoportunk választmányi ülése, Pécsi helyicsoportunk november 7-én, este mozgalmas választmányi ülést tartott a csoport helyiségében. A választmányi ülés *Keinráth* Willibald elnöklele alatt letárgyalta a csoport ügyeit, majd a Magánalkalmazotti Szervezetek Nemzeti Blokkja kongresszusának és az OTI valamint MABI közgyűlésének anyagát beszélt meg. A választmány több indítványt elfogadott. A választmányi ülésen részt vett *Merényi* Gyula szövetségi alelnök is, aki fejtegetésében a magánalkalmazottak helyzetével és a szükséges teendőkkkel foglalkozott.

Szombathelyi csoportunk új helyiségekbe költözött át, mely alkalommal körlevelet bocsátott ki tagjaihoz. A körlevélben felhívja a szombathelyi keresztény magántisztviselő társadalom figyelmét a szervezés szükségességére az e téren eddig történt mulasztásokra, azok sajnálatos következményeire. Ismerteti a szervezkedés eszközeit, amelyek a szövetség központjának megértő és jóakaratu támogatása folytán rendelkezésre állanak. Így az *Erzsébet királyné-út 7.* szám alatti tágas, kényelmes, több szobából álló helyiségek, ahol külföldi és fővárosi hírlapok, folyóiratok, könyvtár, billiárd, sakk, kártya stb. áll a tagok és családjuk rendelkezésére. Gyakorlati és elméleti ismeretek gyarapítására kultur- és szakelőadásokat, vitaestéket, felolvasásokat rendez, nyelv- és gyorsírást, kereskedelmi szaktárgyú és tánc-tanfolyamokat, közös kirándulásokat, havi társas összejöveteleket tartanak. Megrendezik a szolgálati viszonyból eredő vitás kérdésekben a budapesti központban nyújtandó ingyen tanácsadást és jogvédelmet. Tagjaikat állásba segítik. A kölcsönösségi csoport után temetkezési segélyt, központjának hitelszövetkezete útján kölcsönt nyújt, stb. Szeretettel üdvözljük ezzel az alkalommal szombathelyi csoportunkat és további sikereket kívánunk.

Kulturst pécsi csoportunknál. December 1-én pécsi csoportunk ismét nyívs műsorral kulturstélyt rendez. Műsoron szerepel *Páldy Géza* Máv. felügyelő „Bepillantás a márdárvilágba” című vetített képes előadása. *Vargha* Etuska magyar népdalokat énekel, zongorán kíséri *Ábrányi* Alajos zeneszerző. *Ady* költészetének hatása a keresztény vallásos irodalomra. Előadja *Sáfrány* István dr. polg. isk. h. igazgató. Szemelvényeket szaval: *Kiss* Béla tagtárs.

Kölcsönösségi csoportunkra felhívjuk tagjaink figyelmét. Akik hátralékban vannak halálozási járulékkal, sziveskedjenek azt mielőbb kiegyenlíteni, nehogy késedelmük folytán halál esetén a kifizetés körül nehézségek merüljenek fel. Az utolsó járuléknyszám 14. Egyben felkérjük Szövetségünk azon tagjait, akik kölcsönösségi csoportunkba még nem léptek be, hogy ezt minél előbb pótolják saját érdekükben, mert köztudomású, hogy amilyen bizonyos a halál, annyira bizonytalan annak időpontja.

Háziszükségletét vásárolja Hitelszövetkezetünk áruosztályánál. Házhoz szállít, jó és olcsó. Ne adja pénzét idegen helyre,

Prohászka a világreformerekről

Rá kell mutatnom azokra a kolosszális tévedésekre, melyekbe az elkapott világreformerek beleesnek, nevezetesen pedig arra a durvaságra, arra az erőszakosságra s arra mérhetetlen elbizakodottságra, amellyel a tömeglélek legalacsonyabb ösztöneit ébresztik, amellyel mindent megvetnek, ami szent és nagy s ami az embert jobbá és nemesebbé teheti.

(Kultura és Terror)

Szövetségi naptár december hóra:

Társasvacsora 5.-én este 8 órakor.

Elnöki tanácsülés 12.-én este fél 8 órakor.

Választmányi ülés 17.-én este 7 órakor.

Hitelszövetkezetünk igazgatóságának ülése 10. és 27.-én este 7 órakor.

Kölcsönösségi Csoportunk igazgatóságának ülése 19.-én este 7 órakor.

Oti közgyűlés a Budai Vigadóban 1.-én d. e. 9 órakor.

Mabi közgyűlés a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában 8.-án d. e. 9 órakor.

Mabi Önkormányzatának Nemzeti Blokkja 7.-én este 8 órakor ülést tart.

Táncanfolyamok 4, 7, 11, 14, 18, 21, 28 án este 8 órakor.

Össztáncok 8, 15, 22, 29.-én este 8 órakor.

HIREK.

A Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetsége központi helyisége: Budapest, VIII., Baross-utca 44. II. emelet. Hivatalos órák: minden hétköznap d. e. 9—12-ig és d. u. 2—7-ig. Szombaton délután 2-ig. Telefon: 409—69.

Szövetségünk ügyésze, dr. Landgraf Dezső I. Naphegy-u. 59. lakásán d. u. fogad, sürgős esetben d. e. Nádor-u. 22. szám alatt található.

Heller Farkas dr. egyetemi tanár kitüntetése. A keresztényszocialisták kulturstélyein sokszor szerepelt tudósfelügyelő Magyarországot kormányzója a II. o. Magyar Érdemkeresztel tüntette ki. Mozgalmunk jeles szellemi támogatóját szívből üdvözöljük ez alkalomból.

Dr. Mihelics Vid egyetemi magántanár. A keresztényszocialis munkának gyakorlati emberét, dr. Mihelics Vid-et, a közoktatásiügyi miniszter megerősítette a Pázmány Péter egyetem szociálpolitikai tanszékén. Mihelics Vid-el, a Rerum Novarum s a Quadragesimo Anno szelleme újabb tért nyert a Pázmány egyetemen.

Halálozás. Id. Wunder Rezső kartársunk, a Pester Lloyd nyugdíjas tisztviselője meghalt. A hátramaradottak fájdalmában ösztöntel részvételt osztozunk.

Hitelszövetkezetünkre felhívjuk tagjaink figyelmét. Üzletrészjegyzéssel, takarékbetéttel károsodás és áldozathozatal nélkül jót tesz rászoruló kartársaival és Szövetségünk erejét is növeli. Üzletrész P 20.—, amely havi részletekben is fizethető. Takarékbetét után kamat 3-75 százalék, három havi felmondással 4-5 százalék. Hivatalos órák naponta 9 órától déli 12-ig, délután 2 órától este fél 7 óráig. Szombaton 9-től 2-ig. Pénztári órák hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-tól fél 7 óráig.

Szmoking öltönyét eladja egy kartársunk. Alkalmas kb. 170—175 cm. magas karcsu alakra. Ára 45.— pengő. Bővebbet szövetségünkben.

Felelős kiadó: Merényi Gyula.

Eladó Hitelszövetkezetük tulajdonát képező új ház 600 négyszögöl bekerített telken, Kerepes Látóhegy Hév megállótól 10 percnyi távolságra. Áll: 3 szoba, tágas zárt veranda, konyha, éléskamra, fürdőszoba. Van hozzá kis gazdasági épület (baromfi és fászkamra) termő gyümölcsfák, csemege szőlők, ribizlibokrok stb. Ára 7 000 P., házbértörlesztéssel fizethető. Bővebbet a Szövetségben.

Tagtársnőnk gyermekek zongoratanítását vállalná. Házhoz megy. Szíves megkereséseket kérjük szövetségünkbe címezni. Baross-u. 44. II. em. 6.

Irógépelést jutányosan és legpontosabban vállal perfekt magyar gyors és gépirónó tagtársnőnk, címe Szövetségünkben megtudható.

Állandó tánciskolánk új tanfolyamára már folynak a beiratkozások, a tanítás december 4.-én, szerdán este 8 órakor megkezdődik. Tandíj 8 pengő, beiratási díj 2 pengő. Tanfolyam tartama hat hét. Minden vasárnap este 8 órától 12 óráig össztáncot tartunk. Tanítási napok: szerdán és szombaton este 8—10 óráig. Beiratkozni lehet mindennap a szövetség hivatalos órái alatt.

Keresztény Magántisztviselők Hitelszövetkezele

Karácsonyi és Újévi árjegyzéke. 1964

Stühmer diszdoboz Royal 1 kg.	—	—	—	—	P 10 50
" " " 1/2 kg.	—	—	—	—	" 5 50
" " " 1/4 kg.	—	—	—	—	" 2 88
Stühmer keverék dobozban, Ninon 1 kg.	—	—	—	—	" 9 02
" " " " 1/2 kg.	—	—	—	—	" 4 64
" " " " 1/4 kg.	—	—	—	—	" 2 38
" " " " 1/8 kg.	—	—	—	—	" 1 34
Imperiál csokoládés doboz 1 kg.	—	—	—	—	" 6 10
" " " " 1/2 kg.	—	—	—	—	" 3 29
" " " " 1/4 kg.	—	—	—	—	" 1 83
" " " " 1/8 kg.	—	—	—	—	" — 95
Sylvia staniolos 1 kg.	—	—	—	—	" 4 88
" " 1/2 kg.	—	—	—	—	" 2 44
" " 1/4 kg.	—	—	—	—	" 1 35
" " 1/8 kg.	—	—	—	—	" — 74
Dütni nagy	—	—	—	—	" 1 42
Dütni kicsi	—	—	—	—	" — 85
Grillage deszert kerek dobozban	—	—	—	—	" 1 12
Croquette deszert kerek dobozban	—	—	—	—	" — 88
Sylvia ovál nagy	—	—	—	—	" 1 18
Sylvia ovál kicsi	—	—	—	—	" — 91

Csokoládé karácsonyi diszek.

Üveg keverék 1 kg.	—	—	—	—	" 8 30
Likör üveg keverék 1 kg.	—	—	—	—	" 6 60
Pátia akasztók 1 kg.	—	—	—	—	" 6 50
" " 1/2 kg.	—	—	—	—	" 3 80
" " 1/4 kg.	—	—	—	—	" 1 71
Gloria akasztók 1 kg.	—	—	—	—	" 4 35
" " 1/2 kg.	—	—	—	—	" 2 26
" " 1/4 kg.	—	—	—	—	" 1 22
Csokoládés likör araboszk 1 kg.	—	—	—	—	" 4 64
Colóe araboszk 1 kg.	—	—	—	—	" 3 18

Porcellán figurák.

I-es malac	—	—	—	—	" 5 37
II-es malac	—	—	—	—	" 3 66
XI-es ülő malac	—	—	—	—	" 1 59
Nagy Teddy medve	—	—	—	—	" 3 66
Kis Teddy medve	—	—	—	—	" 1 17
Nagy baba	—	—	—	—	" 3 54
Kis baba III-as	—	—	—	—	" 1 17
I-es kéményseprő	—	—	—	—	" 1 17

Szalon cukorkák.

Luxus szalon cukor staniolos 1 kg.	—	—	—	—	" 6 58
Krém szalon cukor staniolos	—	—	—	—	" 4 20
Krém szalon cukor sima	—	—	—	—	" 3 80
Finom szalon szelet staniolos	—	—	—	—	" 3 66
Konzum szalon cukor staniolos	—	—	—	—	" 2 70

Karácsonyi és újévi megrendeléseket legkésőbb december 19-éig teljesítünk.

Fizetés felerészben február felerészben március 1-én esedékes.

Máté-nyomda, Budapest, VIII., József-utca 61.

